

European Commission
Directorate-General for Employment,
Social Affairs and Inclusion
Gelu Calacean
Rue de Spa / Spastraat 3, 1000 Brussels
Belgium

V Praze dne 9. února 2021

Vážený pane Calaceane,

obracíme se na Vás jako poskytovatelé sociálních služeb, lidskoprávní organizace, organizace pracující s dětmi a mladými lidmi, zástupci akademického sektoru, asociací, spolků, veřejné správy i lidé se zkušeností s bezdomovectvím či uživatelé sociálních služeb. Jsme znepokojeni z procesu přípravy rozdělení alokací fondů ESIF v České republice pro příští programové období a chceme Vás požádat o podporu a pevný postoj Evropské komise při vyjednávání nastavení alokací s českou vládou.

Z událostí posledních měsíců se zdá, že Vláda České republiky při nastavování alokací a pravidel čerpání evropských prostředků nebere ohled na připomínky odborníků a nadále podceňuje význam prevence v oblasti sociálního vyloučení a propadu lidí do bytové nouze, v oblasti zaměstnanosti, pomoci rodinám, dětem, seniorům, osobám se zdravotním postižením atp. Navzdory doporučení Evropské komise, věcným připomínkám monitorovacích výborů či představitelů neziskových organizací a dalších subjektů, které působí v oblasti sociálních a dalších služeb, nehodlá česká vláda své stanovisko změnit. Nejenže nadále plánuje v programovém období pro roky 2021–2027 snížit podíl financí čerpaných prostřednictvím ESF+ o 10 % ve prospěch infrastrukturního Fondu soudržnosti, ale také chce zrušit výjimku z povinné spoluúčasti v oblasti sociálních a dalších podpůrných služeb. Prakticky tak dochází k zásadnímu odklonu části prostředků ze sociálních služeb a ztížení přístupu k evropským fondům nevládním neziskovým organizacím a obcím, které na rozdíl od komerčních subjektů nemají na navrhovanou povinnou spoluúčast dostatečné finanční prostředky.

Jako zástupci 36 organizací, asociací, spolků, poskytovatelů veřejně prospěšných služeb atd., jsme v této věci 10. prosince 2020 adresovali společný dopis premiérovi České republiky

#zabydlení

Andreji Babišovi. V něm jsme se ohradili proti vyvádění prostředků z ESF+ pro období 2021–2027, požádali o zachování alokace minimálně v původně plánované výši navrhované Evropskou komisí a nabídli naši expertizu v dalším procesu nastavení čerpání ESF+, který se neobejde bez řádného zapojení a zohlednění argumentů sociálních a územních partnerů.

Na náš dopis předsedovi vlády jsme 5. ledna 2021 obdrželi odpověď od státní tajemnice pro evropské záležitosti Mileny Hrdinkové. Bylo nám doporučeno, abychom se v problematice nastavení spoluúčasti obrátili přímo na ministryni financí Alenu Schillerovou a v otázce participativnosti a transparentnosti dalšího procesu na ministryni pro místní rozvoj Kláru Dostálovou. Ministerstvo financí ČR, které má přípravu Pravidel spolufinancování projektů Evropského fondu na programové období 2021–2027 v gesci, sice v podmínkách čerpání zachovalo původní nastavení mechanismů projektových plateb ex ante, tak jak jsme požadovali, ale jinak se námi odmítlo sejít z důvodu zaneprázdněnosti. Další debatu ve věcech krácení alokace ESF+ a výjimce z povinného spolufinancování pro veřejně prospěšné projekty a sociální služby nepřipustilo.

Zástupci ministerstva pro místní rozvoj, s nimiž jsme měli probrat otázku participativnosti a transparentnosti dalšího procesu, nám schůzku umožnili a na jednání v pátek 29. ledna vyslechli naše argumenty. Bylo nám však sděleno, že připomínky k spoluúčasti nepatří do jejich gesce a v oblasti převodu 10 % do Fondu soudržnosti jednájí na základě rozhodnutí vlády, které musí respektovat, neboť jednájí pouze jako úředníci a ve věci přesunu prostředků z ESF+ do FS nemají žádnou kompetenci cokoli změnit. Z tohoto přístupu české vlády je zjevné, že návrh krácení alokace ESF+ je politickým rozhodnutím, které nereфлекtuje aktuální potřeby obyvatel České republiky, ani pohled odborné veřejnosti.

Jak návrh alokace ESF+, tak pravidla pro čerpání jdou tedy na zasedání české vlády s rozporem. Vypořádání připomínek, které jsme předložili v listopadu, přišlo teprve v minulém týdnu, a to pouze způsobem, kdy orgány zodpovědné za nastavení výše čerpání pouze konstatovaly, že namísto krácení o 25 % došlo ke krácení o 10 %, aniž by došlo k dialogu se zúčastněnými a dotčenými organizacemi. Uvedly, že je to z jejich strany dostatečný kompromis. Totéž nastalo u Pravidla spolufinancování pro programové období 2021–2027, kdy jsme podali připomínky, že s výší spoluúčasti nesouhlasíme a dokládali to i analýzou, která proběhla na jaře na základě podnětu Monitorovacího výboru OPZ prostřednictvím MPSV. Tato analýza dokládá, že by se významně snížila absorpční schopnost čerpání ESF+ pro neziskové organizace poskytující sociální služby jak v oblasti péče, tak prevence, a rovněž pro malé obce.

#zabydlení

Paní tajemnice Hrdinková dále ve své odpovědi argumentuje, že pro financování sociálních služeb bude možno využít také prostředky REACT-EU, které jsou v Česku čerpány prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Tyto finance jsou však primárně určeny k podpoře infrastruktury prostřednictvím investičních nákladů. I zde se tedy jedná primárně o investice do staveb, jako jsou domovy pro seniory a léčebny dlouhodobě nemocných či přístrojového vybavení, avšak nikoli do lidských zdrojů. Navíc je v programu REACT-EU jen velmi málo prostředků určených pro sociální oblast, alokace schválená MV IROP pro infrastrukturu sociálních služeb tvoří pouze 9,6 % celkové alokace REACT-EU v IROP. To vše je v příkrém rozporu s transformací, která se má v Česku realizovat. S financemi na sociální sektor dokonce nepočítá ani Národní plán obnovy.

Krácení alokace ESF+ by se dotklo celé řady preventivních služeb. Nedostalo by se například na rodinné služby, jako jsou například nízkoprahová centra pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, azylové služby pro matky v tísní, odborné poradny pro občany řešící zadlužení, bydlení, zaměstnání atp., terénní služby pro lidi bez domova, či služby, které podporují bydlení a částečně tak nahrazují v Česku dosud neukotvený zákon o dostupném bydlení, dále na transformaci psychiatrické péče a pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením. Tyto služby jsou z ESF+ hrazeny z toho důvodu, že zařazení registrovaných sociálních služeb do komunitního plánu jednotlivých krajů je zdlouhavé a složité, neboť obec, ve které je potřeba sociální službu zřídit, zpravidla nemá prostředky na spoluúčast při její realizaci. Finanční prostředky by významně chyběly také v oblasti inovace a rozvoje sociálních služeb a v oblasti řešení zaměstnanosti, bydlení a vzdělávání dětí a mládeže.

Je zcela iluzorní domnívat se, že krácené prostředky z ESF+ dokáže pokrýt česká vláda z vlastního rozpočtu. Dnes tímto způsobem nejsou dofinancovány ani registrované sociální služby, které jsou zařazeny do komunitního plánování jednotlivých krajů České republiky. Dochází tak k diskriminaci, neboť se přednostně hradí náklady příspěvkových organizací zřizovaných státem, krajem nebo obcí, které jsou ze zákona plně financovány státem, a teprve zbytek prostředků je rozdělen nestátním a neziskovým organizacím. Ty již nyní trpí nedostatkem prostředků a z toho důvodu i nedostatkem personálu vinou nízkých mezd. Snížené financování a povinná spoluúčast by pak pro ně mohla být zcela likvidační, neboť by si nemohly za vládou navrhovaných podmínek o finanční prostředky na svou činnost v sociální oblasti požádat.

#zabydleni

Vážený pane Calaceane, věříme, že si stejně jako my uvědomujete potřebu pokračovat v ČR ve strukturálních změnách v sociální oblasti, stejně jako budoucí rizika demografického a ekonomického vývoje. **Chceme Vás proto požádat, abyste využil všech svých možností pro podporu odborníků v České republice ve snaze o zachování či navýšení alokace ESF+ v ČR pro příští programové období pro roky 2021–2027.** Jedná se patrně o poslední příležitost, jak zvrátit politické rozhodnutí české vlády, které může v dalším programovém období nepříznivě ovlivnit životy lidí v Česku – a to nejen těch nejzranitelnějších skupin, ale i celé společnosti.

S pozdravem

Iva Kuchyňková a Vít Lesák

Kontakty:

Charita Česká republika

Iva Kuchyňková, e-mail: iva.kuchynkova@charita.cz

Vladislavova 1460/12, 110 00 Praha 1

Česká republika

Platforma pro sociální bydlení

Vít Lesák, e-mail: vit.lesak@socialnibydeni.org

Janovského 767/29, 170 00 Praha 7

Česká republika

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

| Nadace OSF

VÝBOR DOBRÉ VŮLE
Nadace Olgvy Havkové

SKAUTSKÝ
INSTITUT

Seznam organizací, které se k obsahu dopisu připojily:

Za bydlení

Iniciativa Za bydlení

Pomáhá prosadit fungující institucionální a legislativní model, který zabrání propadu lidí na ulici či do sítě obchodníků s chudobou

Charita Česká republika

Organizace poskytující sociální a zdravotní služby lidem v tíživé situaci nebo akutní nouzi, člen celosvětové organizace Caritas

Asociace vzdělavatelů v sociální práci (ASVSP)

Spolek sdružující vyšších odborné a vysoké školy nebo jejich části, které nabízejí vzdělání v sociální práci na území ČR

Platforma pro sociální bydlení

Sdružení prosazující zákon o sociálním bydlení a program Housing First

Asociace Dítě a Rodina

Sdružení 86 organizací působících v oblasti péče o ohrožené děti

Centrum pro společenské otázky – SPOT

Spolek zaměřený na urbanistické politiky s cílem zajistit důstojné soužití obyvatelů měst

Vteřina poté

Skupina hájící zájmy dětí a mladých lidí vyrůstajících v ústavní péči

ASOCIACE ORGANIZACÍ V OBLASTI VĚZEŇSTVÍ

Asociace organizací v oblasti vězeňství

Propojování různých aktérů v oblasti vězeňství a trestní justice a přispívání k systémovým změnám v oblasti naplňování trestní spravedlnosti

ASISTENCE O.P.S.

Asistence

Podpora lidí s tělesným a kombinovaným postižením a jejich samostatného života v běžném prostředí

Aslido

Emancipace lidí bez domova prostřednictvím jejich zapojování do řešení bytové nouze a otevírání dialogu mezi všemi aktéry angažovanými v problematice bezdomovectví

Diakonie ČCE

Poskytovatel sociálních služeb pod hlavičkou Českobratrské církve evangelické, součást mezinárodní platformy Eurodiaconia

Slezská diakonie

Poskytovatel sociálních služeb a pomoci potřebným na území Moravskoslezského kraje

SOS dětské vesničky

Nejstarší nezisková organizace pomáhající v Česku ohroženým dětem

ASOCIACE POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ČR

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

Největší profesní organizace sdružující poskytovatele sociálních služeb v České republice

Život 90

Organizace poskytující služby k podpoře nezávislosti seniorů

Gerontologický institut

Analytická, vzdělávací, koncepční, konferenční a poradenská činnost v oblasti problematiky stáří a stárnutí, stáří pohledem vědy a odborníků

Armáda spásy

Mezinárodní křesťanská organizace pomáhající lidem v nouzi

EUROPEAN ANTI POVERTY NETWORK

EAPN ČR

Nezávislá síť organizací a skupin zapojených do zápasu s chudobou a sociálním vyloučením

Naděje

Jedna z nejstarších českých neziskových organizací pečující zejména o lidi bez domova a lidi ve stáří

Nadace J&T

Pomoc a poradenství rodinám s dětmi v nepříznivé situaci

Fokus Praha

Největší nezisková organizace v Česku podporující lidi se zkušeností s duševním onemocněním

Institut prevence a řešení předlužení

Nezávislý think-tank zaměřený na problematiku zadluženosti domácností, exekucí a osobních bankrotů

Hnutí Křesťan a práce
Movement Christian and labour
www.hkan.cz

Hnutí Křesťan a práce
Hnutí usilující o praktické uplatnění sociálního učení církve a řešení aktuálních problémů naší společnosti

Sdružení křesťanských seniorů
Spolek sledující duchovní a hmotné dobro nejen starších lidí

Česká rada dětí a mládeže
Střešní organizace sdružení dětí a mládeže v České republice

Pomáháme dětem. Nabízíme řešení.

Lumos
Organizace zaměřená na deinstitucionalizaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti

Centrum pro dítě a rodinu Valika
Pomoc ohroženým dětem a jejich rodinám formou sociálně aktivizačních služeb

Děti úplňku
Spolek sdružující rodiče a další rodinné příslušníky dětí s poruchou autistického spektra

Asociace veřejně prospěšných organizací ČR
Střešní a nadoborová asociace sdružující téměř 100 neziskových organizací, převážně poskytovatelů veřejně prospěšných služeb

Evropský Institut Renaissance

Zabývá se problematikou koheze a harmonizace života občanů EU

Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví
Střešní organizace poskytovatelů mimonemocničních sociálně zdravotních služeb pro lidi s psychotickou duševní poruchou

IQ Roma servis
Podpora možností, příležitostí a odhodlání Romů na cestě jejich růstu a společenského uplatnění

ČOSIV – Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání
Sdružení podporující rozvoj inkluzivního vzdělávání v českém vzdělávacím systému

Prevent99
Jihočeská organizace poskytující služby mladým lidem ohroženým závislostmi